

SKOLOTĀJAM**GLIEMJU DAUDZVEIDĪBA (II)**

Darba izpildes laiks 40 minūtes

Mērķis

Iepazīstināt ar gliemju daudzveidību, novērojot un raksturojot Latvijas gliemju čaulas.

Skolēnam sasniedzamais rezultāts

- Izveido doto gliemju čaulu aprakstus un sameklē informāciju par to izplatību un nozīmi dabā.
- Nosaka gliemju sugu, izmantojot cita skolēna izveidoto aprakstu.
- Pazīst izplatītākās Latvijas gliemju sugas.

Nepieciešamie resursi

- Latvijas gliemju kolekcijas.
- Datorprezentācija B_08_06_VM_01_ Latvijas gliemju daudzveidība.

Ieteikumi darba organizēšanai

Darbam nepieciešamas Latvijas gliemju čaulu kolekcijas, kuras skolēni var ievākt vasarā vai ekskursijas laikā. Laboratorijas darbs veicams nākamajā mācību stundā pēc iepazīšanās ar gliemju vispārēju raksturojumu kā alternatīva laboratorijas darbam „Gliemju daudzveidība (I)” vai zināšanu nostiprināšanai par gliemju ārējo uzbūvi, izplatību, nozīmi dabā.

Ieteikumi darba vadīšanai

Pētnieciskās darbības posmi	Metodiskie norādījumi
Eksperimentālā darbība	<p>Stundas sākumā pārrunā, kā raksturot gliemjus pēc to čaulām (formas, izmēriem, krāsas u. c. pazīmēm), demonstrējot gliemju čaulas vai to attēlus uz ekrāna (B_08_06_VM_01_ Latvijas gliemju daudzveidība, 2. un 3. slīds).</p> <p>Skolēni strādā grupās pa četri. Katrs pāris saņem četru atšķirīgu sugu gliemju čaulas kopā ar to sugu nosaukumiem, kuri ir sagatavoti iepriekš. Skolotājs var dažādi grupēt pētāmos gliemjus, piemēram, <i>viens pāris var pētīt gliemenes, otrs – gliemežus, vai viens pāris – saldūdens gliemenes, otrs – sālūdens gliemenes u.tml.</i></p> <p>Aicina katru pāri aplūkot gliemju čaulas, to formu, krāsu, patstāvīgi veikt nepieciešamos mērījumus un izveidot to īsus aprakstus tā, lai jebkurš cilvēks pēc tiem varētu šos gliemjus noteikt. Katras gliemju sugas aprakstu veido uz atsevišķas papīra lapiņas, norādot sugas nosaukumu. <i>Piemērs: Raibais vingliemezis (Arianta arbustorum). Čaula savīta spirālē, ar 5 vijumiem. Čaulas augstums 20 mm, platums – 28 mm. Čaula brūna, ar spirāliskām svitrām un gaišiem, sīkiem plankumiem. Čaula ir samērā bieza, tās ieeja noapaļota, ar lielu un baltu lūpu.</i> Katrs pāra dalībnieks izveido divu gliemju aprakstus.</p> <p>Pēc gliemju raksturošanas skolēni mācību grāmatā, enciklopēdijās vai citā klasē pieejamā avotā sameklē informāciju par šo gliemju dzīves vidi, izplatību, nozīmi dabā, lai par to varētu pastāstīt klasesbiedriem. <i>Piemērs. Raibais vingliemezis dzīvo ēnainās, mitrās vietās: pļavās, mežos, dzīvžogos, dārzos. Tas sastopams visā Latvijas teritorijā, vietām savairojas masveidā, nodarot kaitējumu augiem. Raibais vingliemezis ir viens no nedaudziem dzīvniekiem Latvijā, kas ne tikai spēj uzturēties uz latvāņiem, bet arī baroties ar tiem.</i></p> <p>Pēc aprakstu izveidošanas un papildinformācijas iegūšanas lūdz pārus apmainīties ar gliemju čaulām (bez nosaukumiem!) un izveidotajiem aprakstiem/noteicējumiem. Paskaidro, ka šoreiz katra pāra uzdevums ir noteikt gliemju sugas, izmantojot izveidotos aprakstus. Noteikto sugu gliemjus novieto uz atbilstošajiem aprakstiem.</p>
Rezultātu analīze, izvērtēšana un prezentēšana	<p>Pēc gliemju sugu noteikšanas aicina pārus savstarpēji iepazīstināt ar saviem rezultātiem un salīdzināt tos ar pareizajām atbildēm. Katrs pāris iepazīstina otru pāri ar „savu” gliemju dzīves vidi, izplatību Latvijā un nozīmi dabā. Lūdz burtnīcā ierakstīt aprakstīto un noteikto gliemju sugu nosaukumus, dzīves vidi. Rosina skolēnus grupās pārrunāt, kas kopīgs un kas atšķirīgs katra pāra raksturotajām gliemju grupām, kā arī kļūdas (ja tādas bija), nosakot gliemju sugas. Ja grupām ir atšķirīgu sugu gliemju čaulas, ar tām var iepazīstināt pārējās grupas.</p>